

การพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านหนองบัว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสภนงคเต็น อำเภอลาด จังหวัดขอนแก่น
Teacher Development of Learning Experience for Bannongbua
Child Development Center Under Sognokten Subdistrict Administration
Orgnization in Phon District, Khon Kaen Province

โสภา ภูสำเภา¹

ผศ.ดร.อำนาจ ชนะวงศ์²

ดร.อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์³

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสภนงคเต็น อำเภอลาด จังหวัดขอนแก่น ให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถเขียนแผน และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้ โดยอาศัยหลักการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart มาเป็นกระบวนการดำเนินการ ซึ่งมี 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน การปฏิบัติการสังเกตและการสะท้อนผล กลยุทธ์ในการพัฒนา 3 กิจกรรม คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศการสอน และการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจำนวน 4 คน กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยและแบบสัมภาษณ์

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา ได้แก่การประชุม เชิงปฏิบัติการ การนิเทศการสอนและการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ใช้เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนา ซึ่งได้ดำเนินการพัฒนา 2 วงรอบ การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ตามกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรมได้ แต่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจเพราะกลุ่มเป้าหมายยังขาดความมั่นใจในการจัดประสบการณ์อีก 1 กิจกรรม ซึ่งยังขาดเทคนิคการใช้เพลง คำคล้องจองประกอบในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ จึงได้ดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ให้การช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข และเทคนิคการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ จนกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 6 กิจกรรมในชั้นเรียนได้

โดยสรุป การพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสภนงคเต็น อำเภอลาด จังหวัดขอนแก่น โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศการสอน และการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้ครู มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับ

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ที่ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

เด็กปฐมวัย ตามกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรม ในชั้นเรียนได้ ครูมีความชำนาญ มีความมั่นใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามยังพบข้อบกพร่องบางประการซึ่งจะนำไปพัฒนาต่อไป

คำสำคัญ : การพัฒนาครูปฐมวัย, การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

Abstract

This independent study aimed to develop the teachers at the child development center under the SokNok Ten sub-district administrative organization in Phon District, Khon Kaen to have knowledge and understanding, and able to design plans and learning experiences for early childhood students following the action research principles of Kemmis and McTaggart. The operational process consisted of 4 main steps, including the planning, action, observation and reflection. The development strategy included 3 key activities, including workshop, teaching supervision, and friend to friend supervision. The independent study participant group consisted of four participants, three for the study's target group and other three for the key informants. The tools used in this study include tests, observations, evaluations, learning experiences plans for the early childhood students.

The study results revealed that the independent study participants chose to use the development strategies of workshop, teaching supervision and friend to friend supervision in two cycles. The first cycle development process conducted involved the workshop and teaching supervision. The study participants gained knowledge and understanding and became able to design learning experiences for the early childhood students following the 6 activities daily. However, it yet met the satisfaction since the target group still lacked of confidence in the learning experience of one more activity. This cycle lacked the technique of using song and rhyming words in the learning experience activities. Therefore, in the second cycle development process using the friend to friend supervision, the study researcher and participants assisted in giving advice and improvement, as well as the techniques for additional learning experience activity, until the participants were able to design learning experiences for early childhood students in all 6 daily activities in the class room.

In summary, the teacher development on learning experience for early childhood students at Ban NongBua child development center under SokNok Ten sub-district administrative organization in Phon district, Khon Kaen, by using the strategies of workshop, teaching supervision and friend to friend supervision helped make the teachers understood and able to design learning experience for early childhood students following the 6 daily activities in the classroom. The teachers gained expertise and became confident in designing the learning experience for the early childhood students increasingly. However, there were a few weaknesses found which would further develop in the future.

Keywords : Teacher Development For The Early Childhood, learning experiences.

บทนำ

พระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบ การจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วยและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 41 ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้เด็กปฐมวัยในท้องถิ่นได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ (กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น, 2551)

การจัดการศึกษาปฐมวัยจึงเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องบริหารจัดการและดำเนินงานพัฒนาเด็กในท้องถิ่น ชุมชนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ เหมาะสมตามวัย อีกทั้งได้ตระหนักถึงความสำคัญที่ว่า การเริ่มต้นเป็นจุดสำคัญของงานทุกชนิด จุดเริ่มต้นคือการเริ่มชีวิต ในเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในหมู่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงห้าปี เป็นช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิต ที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุก ๆ ช่วงอายุ และเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการปูพื้นฐานทักษะต่างๆ ให้แก่เด็ก เพื่อมีความพร้อมในการที่จะพัฒนาในระดับต่อไปโดยยึดหลักการจัดการศึกษาตามแนวคิดพื้นฐานของการจัดการศึกษาปฐมวัยดังนี้ 1) แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก 2) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ 3) แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก 4) แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมดังนั้นช่วงเวลาที่สำคัญและจำเป็นที่สุดในการพัฒนาสมองคือตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี เด็กที่ไม่ได้รับการเลี้ยงดูและพัฒนาอย่างถูกต้อง

เมื่อพ้นช่วงอายุนี้ไปแล้วอัตราการพัฒนาจะเปลี่ยนแปลงน้อยมากเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กรมวิชาการ, 2546) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัวสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสภณกเต็นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับเด็กระดับปฐมวัยอายุ 3-5 ปีตามศักยภาพภายใต้การจัดสรรงบประมาณเพื่อยกระดับและพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย พร้อมทั้งกระจายโอกาส ทางการศึกษา ให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านโดยจัดการศึกษาตามหลักสูตรท้องถิ่นด้วยการอบรมเลี้ยงดูพัฒนาและเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยที่ยึดหลักการแนวการสอนและวัตถุประสงค์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมสติปัญญาและด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กระดับปฐมวัยและเป็นสถานศึกษาตามกฎหมายซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 ชั้นเรียนคือ ชั้นเด็กเล็ก 1, ชั้นเด็กเล็ก 2 และชั้นเด็กเล็ก 3 และในปีการศึกษา 2557 มีเด็กนักเรียนระดับปฐมวัยจำนวน 60 คน ครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 3 คนและพนักงานตามภารกิจ 1 คน ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กแต่ละคนจะมีหน้าที่ ความรับผิดชอบด้านการสอนตามตารางกิจกรรมประจำวันและงานอื่นที่ได้รับมอบหมายแตกต่างกันตามความเหมาะสมและความสามารถของแต่ละบุคคลมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมทุกด้าน

ผู้ศึกษาค้นคว้าในฐานะรักษาการหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัวสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสภณกเต็น ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและปฏิบัติหน้าที่กำกับดูแลรับผิดชอบบุคลากรและส่งเสริมการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัวจึงมีความต้องการที่จะพัฒนาครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัวด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยให้ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัวทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์และจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับการพัฒนาเด็กในทุกด้านสามารถเตรียมการจัดประสบการณ์ทั้งเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสมกับวัย

และความต้องการอันจะส่งผลให้เด็กเกิดการพัฒนาในทุกด้านเพื่อพัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กที่จะเข้าเรียนต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกทั้งเป็นข้อเสนอเทศสำหรับหน่วยงานอื่นและบุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาในหน่วยงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสภนกเตนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อพัฒนาครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสภนกเตนมีความสามารถเขียนแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้
3. เพื่อพัฒนาครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสภนกเตนมีความสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า (Research Participants) มีความตระหนักในปัญหาและมีความเต็มใจที่จะพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีจำนวน 4 คน
  - 1) ผู้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นครูรักษาการหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัว 1 คน
  - 2) พนักงานจ้างตามภารกิจ ครูประจำชั้นเด็กเล็ก 1 จำนวน 1 คน
  - 3) ครูผู้ดูแลเด็กประจำชั้นเด็กเล็ก 2 จำนวน 1 คน
  - 4) ครูผู้ดูแลเด็กประจำชั้นเด็กเล็ก 3 จำนวน 1 คน

2. กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) จำนวน 3 คน เป็นครูสมัครใจที่จะพัฒนาตนเองและต้องการความก้าวหน้าในด้านการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยประกอบด้วย

- 1) พนักงานจ้างตามภารกิจ ครูประจำชั้นเด็กเล็ก 1 จำนวน 1 คน
- 2) ครูผู้ดูแลเด็กประจำชั้นเด็กเล็ก 2 จำนวน 1 คน
- 3) ครูผู้ดูแลเด็กประจำชั้นเด็กเล็ก 3 จำนวน 1 คน

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม มีจำนวน 3 คน ประกอบด้วย

- 1) วิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยจำนวน 1 คน
- 2) รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โสภนกเตน (ฝ่ายงานการศึกษา ฯ) จำนวน 1 คน
- 3) หัวหน้าส่วนการศึกษาจำนวน 1 คน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Principle) มุ่งศึกษาเพื่อพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสภนกเตน อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น โดยใช้กระบวนการ PAOR ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (ประวิต เอราวรรณ์, 2545) อ้างอิงมาจาก Kemmis and McTaggart, 1988) โดยมีวงรอบการพัฒนาประกอบด้วยดำเนินการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วยขั้นวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติ (Action) ขั้นสังเกต (Observation) และขั้นสะท้อนผล (Reflection)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก

ปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัว องค์การบริหารส่วนตำบลโสภณนฤมิตร อำเภอลำลูกกา จังหวัดนนทบุรี จำนวน 4 ประเภท 6 ฉบับได้แก่ แบบทดสอบก่อน-หลัง 1 ฉบับ, แบบสัมภาษณ์ 2 ฉบับ แบบประเมิน 1ฉบับและแบบสังเกต 2 ฉบับ

สรุปผล

การพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัวสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสภณนฤมิตรอำเภอลำลูกกาจังหวัดนนทบุรีผู้ศึกษาค้นคว้าสรุปผลการศึกษาค้นคว้าโดยสรุปผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอน ทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สามารถนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยไปใช้ในการจัดประสบการณ์ประจำวันสำหรับเด็กในชั้นเรียนได้ แต่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจเพราะกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้ง 3 คนยังมีปัญหาไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ครบทั้ง 6 กิจกรรม คือสามารถจัดกิจกรรมได้ดี เพียง 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรมเกมการศึกษา ส่วนกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ยังไม่สามารถจัดได้อย่างเหมาะสม เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ายังขาดประสบการณ์ มีความประหม่าวิตกกังวล และขาดความมั่นใจในการจัดกิจกรรม

ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมปรึกษาหารือ และการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ปรากฏดังนี้ผลการประเมินการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบประเมินการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในวงรอบที่ 2 กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าปฏิบัติได้ในระดับมากที่สุดและจากการสังเกตกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนสามารถจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ได้ตามองค์ประกอบของการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

สำหรับเด็กปฐมวัย คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมากและมากที่สุดผลจากการสังเกตการสอนของครูโดยใช้แบบสังเกตการสอนของครูในวงรอบที่ 2 กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าปฏิบัติได้ในระดับมาก หลังจากได้รับการแก้ไข แนะนำ ปรับปรุงจากการนิเทศ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้ง 3 คน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มากขึ้น ทำให้เกิดความมั่นใจในการการจัดกิจกรรมช่วยจัดปัญหาเรื่องประหม่าและวิตกกังวล

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้าการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านหนองบัว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโสภณนฤมิตร อำเภอลำลูกกา จังหวัดนนทบุรี โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน ได้ดำเนินการพัฒนาครบทั้ง 2 วงรอบแล้ว ทำให้ครูผู้ดูแลเด็ก มีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย และสามารถจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัตนพล บุญคงที่ (2550) พบว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ ทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และมีการนำแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ระดับปฐมวัยตามขั้นตอนการจัดกิจกรรม 6 ด้านสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรรณีพิมล แสนศรี (2551) พบว่า การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กเด็กปฐมวัย โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการการศึกษาดูงานและการนิเทศโดยการสังเกตการณ์สอนทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมตามแผนการสอนและความสามารถจัดกิจกรรมตามแผนการสอนได้ดีและมีคุณภาพมีความ

ครบถ้วนในองค์ประกอบของแผนการสอน มีกิจกรรมการเรียน การสอนที่เน้นการจัดประสบการณ์ 6 กิจกรรม สอดคล้อง กับเนื้อหาและเวลา ซึ่งสอดคล้องกับผลการการศึกษาของ ปรีชา ดาวเรือง (2551) พบว่า การพัฒนาบุคลากรเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน โดยใช้กลยุทธ์ การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอน ผลการพัฒนา ทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการเขียน แผนการสอนและมีความสามารถในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาในการคิดของ นักเรียนสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ยศกร ปวงสุข (2552) ที่ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรณีบุคลากร ส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งนำกลยุทธ์ การศึกษาดูงานมาใช้ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคน มีความกระตือรือร้นในการ ศึกษาตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย และมีความตั้งใจในการซักถามปัญหาข้อสงสัย และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ข้อค้นพบอีกข้อคือ ระยะเวลาในการศึกษาดูงานน้อยเกินไปควรจะมีการแก้ไข ปรับปรุง และในการศึกษาดูงานทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น กลยุทธ์การนิเทศ ทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า มีความรู้ความเข้าใจในการ เขียนแผนจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และกลยุทธ์การ นิเทศด้วยการสาธิตการจัดประสบการณ์ซ้ำ เป็นรายบุคคล เพื่อให้ครูสามารถเลียนแบบพฤติกรรมการสอนได้ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำ แผนมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้ดีขึ้น แสดงว่าการจัดกิจกรรมการนิเทศ เป็นรายบุคคลมีความ เหมาะสม ทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าแต่ละคนมีพัฒนาการ เกี่ยวกับการจัดทำแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัยดีขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับผลการศึกษา ของ จิราวุฒน์ พัฒนสระคู (2552) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาบุคลากร ในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ที่มีครูผู้ดูแลเด็กจบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและจบ ระดับปริญญาตรีไม่ตรงกับสาขาการศึกษาปฐมวัย โดยใช้ กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการการมอบหมายงาน การ นิเทศการสอน พบว่า สามารถพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ให้มี ความรู้ความเข้าใจ และสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไตรรงค์ มณีคำ (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การ บริหารส่วนตำบลแตล อำเภอศรีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า การใช้กลยุทธ์ประชุมเชิงปฏิบัติ การและการนิเทศกลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดประสบการณ์ตามกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรม ได้แต่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจเพราะกลุ่มเป้าหมายทั้ง 5 คน ยัง ไม่สามารถจัดกิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสริม ประสบการณ์ได้ เนื่องจากกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ายังขาด ความมั่นใจ ขาดความชำนาญจึงได้ดำเนินการพัฒนาใน วงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุม เชิงปฏิบัติการและการ นิเทศพบว่าการดำเนินการประชุม เชิงปฏิบัติการ ผู้ร่วม ศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัยที่มุ่งเน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้มี พัฒนาการเป็นไปตามวัยครบสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย ด้าน อารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ตามกรอบการจัด กิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรม ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า มีความรู้ ความเข้าใจสามารถเขียนแผนการจัด ประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัยในวงรอบที่ 2 โดยการนิเทศเป็นราย บุคคล ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำปรึกษาหารือและแนะนำ ช่วยเหลือและปรับปรุง แก้ไขและเทคนิคการจัดกิจกรรม สร้างสรรค์และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ที่เป็นประเด็น ปัญหาจนกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถจัดกิจกรรม สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 6 กิจกรรมในชั้นเรียนได้เป็นที่ น่าพอใจ

จากการใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากรด้านการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัว สังกัดองค์การบริหารส่วน ตำบลตำบลโสกนกเต็นอำเภอลำทะเมนชัยจังหวัดขอนแก่น มีผลการ

เปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้วนั้น สามารถอภิปรายผลดังนี้

1. ใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยจัดกิจกรรมการระดมความคิดและกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีผู้ศึกษาค้นคว้า และวิทยากรร่วมกันวางแผนกำหนดกิจกรรมจัดเตรียมเอกสารแล้ว แจงให้ครูผู้ดูแลเด็กทุกคน เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ได้ให้ความรู้ความเข้าใจในหลักการเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย และหลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยครูผู้ดูแลเด็กทุกคน มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์และจัดประสบการณ์เด็กระดับปฐมวัยได้ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการ และแนวคิดการประชุมเชิงปฏิบัติการที่ สมเกียรติ ศรีจักรวาล (2539) กล่าวว่า เป็นการ จัดประชุมขึ้นเพื่อเพิ่มหรือเสริมทักษะบางเรื่องให้แก่ผู้เข้าประชุมโดยเฉพาะวิธีการ อาจประกอบด้วย การบรรยาย หรืออภิปรายเนื้อหาต่าง ๆ ติดตามด้วยการลงมือปฏิบัติ ภายใต้การดูแลและให้คำแนะนำของที่ปรึกษา

2. จากการใช้กลยุทธ์การนิเทศการสอน โดยผู้ศึกษาค้นคว้าและวิทยากรผู้มีความเชี่ยวชาญในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ทั้ง 6 กิจกรรม ออกนิเทศการสอน ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัยได้ ทั้ง 6 กิจกรรมนอกจากการแนะนำ ให้คำปรึกษา ก็ยังใช้กระบวนการนิเทศด้วยการสาธิตการสอนซ้ำ เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กลอกเลียนแบบพฤติกรรมการสอน แล้วได้ปฏิบัติจริงที่ ละชั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการนิเทศการสอนที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542) กล่าวว่า เป็นกระบวนการร่วมกันของบุคลากร เพื่อปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน คือ การพัฒนาคน พัฒนางาน ประสานสัมพันธ์และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน และมีเป้าหมายสูงสุด อยู่ที่คุณภาพนักเรียน

3. จากการใช้กลยุทธ์การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนโดยผู้ศึกษาค้นคว้าร่วมกันให้คำชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นำแผนการจัดประสบการณ์มาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังไม่ถูกต้องเพิ่มเติมเทคนิคการจัดกิจกรรม ฝึกให้เด็กได้เป็นผู้ปฏิบัติและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเองเพิ่มสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับความสนใจของวัยผู้เรียน เป็นสื่อที่ทำได้ในท้องถิ่น นำแผนการจัดประสบการณ์ที่เขียนไว้ ไปสอนได้จริง พฤติกรรมการจัดกิจกรรมของครูเปลี่ยนไป กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการใช้สื่อการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (กรมวิชาการ, 2535) กล่าวไว้ว่าเป็นการให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหาต่างฝ่ายต่างช่วยเหลือเกื้อกูลอย่างดี ต่อกัน เรียนรู้จากกันและกันสอดคล้องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนหรือกัลยาณมิตร (นภเนตร ธรรมบวร, 2549)กล่าวว่ากัลยาณมิตรนิเทศเป็นกระบวนการชี้แนะช่วยเหลือด้านการเรียนการสอนในกลุ่มเพื่อนครูด้วยกันในการสร้างศรัทธา สาธิตรูปแบบวิธีการทำงานร่วมกันและติดตามประเมินผลตลอดกระบวนการ การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ในการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยจะต้องมีการประชุมกลุ่มย่อย ก่อนการดำเนินการพัฒนา เพราะจะทำให้ทราบถึงความต้องการและความคิดเห็นของแต่ละคนเพื่อนำมาวิเคราะห์รูปแบบหรือกิจกรรมในการที่จะพัฒนาบุคลากรเพื่อความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

2) การพัฒนาครู ควรมีการใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาที่หลากหลาย เพื่อทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสิทธิภาพในการพัฒนาตนเองและทำให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3) สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยควรดำเนินการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ให้มีความรู้ความสามารถและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อกระตุ้น ส่งเสริม พัฒนาบุคลากร

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1) ควรมีการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ ในการผลิตสื่อ ผลิตเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ เพื่อจะทำให้สื่อ เครื่องมือวัดผลได้มาตรฐาน

2) ควรศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล

3) ควรมีการศึกษาสภาพปัญหา ในการจัด ประสพการณ์ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำมาปรับปรุงและ พัฒนาการจัดประสพการณ์ระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. กรมวิชาการ. (2535). **ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและการสอนที่เน้นกระบวนการ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
2. กรมวิชาการ. (2546). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546**. (ม.ป.ท.) : (ม.ป.พ).
3. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2551). **แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2552 – พ.ศ. 2554)**. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
4. จิราνούวัฒน์ พัฒนสระคู.(2552). **การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสพการณ์ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล สะอาดอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

5. ไตรรงค์ มณีคำ.(2553). **การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสพการณ์เรียนรู้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลแตล อำเภอกีษะบุรี จังหวัดสุรินทร์**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. นภเนตร ธรรมบวร. (2549). **การจัดกระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
6. ประวิต เอราวรรณ์. (2545). **การวิจัยเชิงปฏิบัติการ**. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ.
7. ปรีชา ดาวเรือง. (2551) . **การพัฒนาบุคลากรโรงเรียนอนุบาลอินทราในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาในการคิดของนักเรียน**.การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
8. พรณพิมล แสนศรี. (2551).**การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองจะบกอำเภอสีดาจังหวัด นครราชสีมา**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
9. ยศกร ปวงสุข. (2552).**การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลบงใต้อำเภอ สว่างแดนดินจังหวัดสกลนคร**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
10. รัตนพล บุญคงที่. (2550). **การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลเชียงกิง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด**.การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
11. สมเกียรติ ศรีจักรวาฬ. (2539).**การวางแผนและการจัดประชุมทางวิชาการ**. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.

12. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2542).
การบริหารบุคคลสำหรับบริหารสถานศึกษา
โครงการพัฒนาการบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาด
พร้าว
13. Kemmis, S. and R. McTaggart. (1988).**The
action research planner**. 3rded Victoria,
Australia :Deaken University Press.